

Echt kiezen

JELLE WIJKSTRA

Kiezen op afstand heeft een groot maatschappelijk draagvlak, constateerden EPN en Cap Gemini Ernst & Young onlangs. Voornaamste argument vóór stemmen over internet is het gemak. Dat zou tot een hogere opkomst leiden.

Bij gemeenteraadsverkiezingen in Engeland bleek het effect van online mogen stemmen onlangs marginaal. In districten waar online gestemd kon worden maakte 12 tot 18 procent van de kiezers daarvan gebruik. Toch steeg de opkomst daar gemiddeld slechts 1 procent vergeleken bij twee jaar terug. Waar traditioneel gestemd moest worden steeg de opkomst 4 procent. Andere vormen van elektro-

Commentaar

nisch stemmen - zoals per mobiele telefoon - verhoogden de opkomst 5 procent. Het enige dat echt invloed had was stemmen per post. Die mogelijkheid verhoogde de opkomst 28 procent.

Tegenover dat marginale effect van elektronisch stemmen staan een aantal fundamentele en naar het zich laat aanzien onoplosbare bezwaren. Zo is het de vraag hoe bij online stemmen te bewijzen valt dat de stemmen correct zijn geteld, en hoe uit te sluiten valt dat stemmen onderweg op internet gemanipuleerd worden. Onduidelijk is ook hoe te bewijzen valt dat een kiezer is wie hij zegt te zijn, zodat hij niet meermaals kan stemmen. Bij stemmen uit de huiskamer kan bovendien een derde meekijken. Dat opent de weg naar stemmen onder dwang of - omdat de kiezer nu kan bewijzen wat hij stemt - het op- danwel verkopen van stemmen.

Niet onbelangrijk is ook dat bij stemmen uit de huiskamer het sociale en maatschappelijke aspect van het stemmen verloren gaat. Het algemeen kiesrecht is één van de belangrijkste verworvenheden van de Westerse democratie. Door de gang naar het stembureau te maken, bevestigt men in het openbaar het belang van die verworvenheid.

Elektronisch stemmen is geen oplossing. Als de politiek de opkomst bij de verkiezingen wil verhogen, kan ze er beter voor zorgen dat er voor de kiezer ook echt wat te kiezen valt.